Aan het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente Weert.

Weert, 6 juli 2020

Onderwerp: evaluatie coronamaatregelen en effecten

Geacht college

Aanleiding
In onze vergadering d.d. 29 juni 2020 hebben wij gesproken over de effecten van de corona maatregelen op de bewoners welke op de een of andere wijze afhankelijk zijn van het sociaal domein. In onderstaand advies gaan wij in op onze bevindingen, welke gebaseerd zijn op de vele reacties welke wij hebben ontvangen en contacten met personen werkzaam bij tal van organisaties, zowel professioneel als vrijwilliger.

Begrip voor de moeilijke besluiten in de 1e periode
Wij begrijpen dat het kabinet en in het verlengde daarvan het gemeentebestuur en de instellingen ingrijpende besluiten hebben moeten nemen. Niemand wist in maart jl. wat de gevolgen van het virus zouden worden. Iedereen wilde voorkomen dat er doden zouden vallen of het ziekenhuis overbelast zou raken. Wij begrijpen volledig dat in die situatie een top-down benadering nodig was waardoor de menselijke maat niet meetelde.

Wat waren in de praktijk de gevolgen voor onze bewoners, welke afhankelijk zijn van het sociaal domein?

1. Door het stoppen van de reguliere zorg hebben veel inwoners niet de noodzakelijke zorg gekregen en hebben daardoor niet volwaardig kunnen functioneren
2. Door het sluiten van verpleeghuizen en 24 uurszorg zijn bewoners in een isolement terecht gekomen, angstig geworden en sterk vereenzaamd. Bewoners voelden zich gevangen en afhankelijk. Partners en kinderen voelden zich niet serieus genomen door de organisatie en werden regelmatig afgesnauwd door medewerkers, terwijl ze zagen dat deze medewerkers zich niet hielden aan de coronaregels. Activiteiten voor de bewoners werden geschrapt en regelmatig werden bewoners "opgesloten" in hun kamer. De organisatie en medewerkers hadden een doel voor ogen "niemand mag komen te overlijden of worden opgenomen", de bewoners werd beeldbellen aangeboden. Doch de bewoners misten het persoonlijk contact en niet zelden werd verteld "zo hoef ik niet meer te leven".
3. Veel zelfstandig wonende ouderen kunnen zelfstandig blijven wonen, omdat er dagopvang is, eetpunten, huiskamers, activiteiten worden georganiseerd, aangepast vervoer werd aangeboden, huishoudelijke hulp en andere vormen van hulp en ondersteuning. Van de een op de andere dag werd alles stopgezet. Mensen voelden zich aan hun lot overgelaten. Vaak hoorden wij de opmerking "de hulp kan worden voortgezet maar u moet wel weten dat u dan corona kunt krijgen": veel ouderen kozen er daarom voor om maar geen hulp te ontvangen. Corona hulp en andere initiatieven deden hun uiterste best doch konden het gat niet opvullen.
4. Voor bewoners welke verstandelijk beperkt zijn was het niet te begrijpen waarom alles hen werd ontnomen.
5. Voor bewoners welke afhankelijk zijn van een vorm van geestelijke gezondheidszorg leidde het stoppen van de persoonlijke hulp en geen dagopvang tot depressies, zware vereenzaming, verwaarlozing en vervuiling.
6. Voor jongeren welke afhankelijk zijn van de jeugdzorg leidde het nagenoeg stopzetten van hulp tot apathie, agressie en afzetten. Beeldbellen was een alternatief, tijdelijk, maar geen oplossing.
7. Ondernemers, ZZP'ers, ontslagen werknemers: hier hoeven wij niet op in te gaan. De gevolgen hiervan zijn voor u bekend.
8. Vrijwilligers werden door organisaties 'bevolen" niet meer te komen. Hoe begrijpelijk deze mededeling ook was het effect is wel dat vrijwilligers afgehaakt zijn en de organisaties alles in het werk zullen moeten stellen om hen weer terug te krijgen.
9. Operaties werden uitgesteld en patiënten hebben hierdoor extra gezondheidsrisico's gelopen en lopen die nog steeds. Opstart van de reguliere zorg verloopt zeer traag.

Leren van de effecten voor een eventueel nieuwe uitbraak

Onze conclusie is dat de angst en paniek er toe heeft geleid, dat alles moest worden gedaan om bewoners te laten leven en te voorkomen dat zij in een ziekenhuis terecht zouden komen. Begrijpelijk standpunt in die tijd. Helaas is daardoor "de kwaliteit van het leven" volledig uit beeld geraakt. Voor een korte tijd accepteren de bewoners dit, maar nu de wereld van zorg en welzijn nog iedere dag bang is voor de gevolgen van de corona, wordt het starten van de versoepeling te traag in gang gezet voor de bewoners.

Wat er o.i. geleerd moet worden is dat er een betere balans moet zijn bij een volgende gezondheidscrisis tussen "in leven blijven" en "welzijn en geluk voor de bewoners".

Organisaties moeten o.i. niet ter verantwoording worden geroepen, indien door het openstellen van bezoek c.q.het organiseren van activiteiten voor bewoners, er nieuwe besmettingen kunnen ontstaan. Analogie: niemand wil dat er verkeersslachtoffers vallen, doch geen overheid besluit om alle verkeer te verbieden!

M.a.w. bij het leven horen aanvaardbare risico's.

Tot slot

Naar eer en geweten heeft uw college, maar ook de instellingen, gehandeld met als doel zo min mogelijk slachtoffers. Zonder kennis over een epidemie, zonder kennis over de gevolgen hiervan, zonder ervaring heeft u gedaan wat in uw vermogen lag. Dit is een compliment waard, maar nu iedereen deze crisis heeft meegemaakt moeten wij deze kennis en ervaring gebruiken voor een eventueel nieuwe uitbraak. Een nieuwe balans tussen "leven " en "kwaliteit van leven" is daarvoor onze leidraad.

Met vriendelijke groeten

Voorzitter van de Participatieraad Sociaal Domein

Fokke Huisman